

Грищенко Карина Ігорівна
студентка 4-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»
науковий керівник – к.ю.н, доцент кафедри цивільного процесу Притуляк В.М.

ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID -19

Для всього світу та України в тому числі 2020 рік став роком змін не лише в суспільних відносинах, а й в сфері державного управління та судочинства в тому числі. В умовах пандемії судочинство здійснювалось в незвичний для України спосіб. Перед законодавчою владою та судовою системою стало питання, як забезпечити якісно забезпечити захист прав людини, оскільки це право передбачено статтею 55 Конституції України та вберегти громадян від розповсюдження інфекції. [1]

Шляхом спільної плідної співпраці була внесена велика кількість змін до законодавчих актів, зокрема Закон України від 30 березня 2020 року № 540-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» цим законом був доповнений Цивільний процесуальний кодекс України. [2]

Новизною для цивільного судочинства стало, по-перше, автоматичне продовження строків на звернення до суду та апеляційне оскарження рішень суду першої інстанції, що раніше не було дозволено Кодексом. По-друге, вагомим поштовхом для розвитку сучасного судочинства стало введення під час пандемії коронавірусної хвороби можливості дистанційного розгляду справи шляхом проведення відеоконференцій поза судовою залом, що в майбутньому може дозволити судам здійснювати розгляд цивільних справ без затримок. [3]

Наступним, достатньо важливим для врегулювання питань нормативно-правовим актом, щодо безпечного правосуддя було рішення Вищої ради правосуддя від 6 березня 2020 року «Про доступ до правосуддя в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»

В якому зазначався порядок розгляду справ в режимі онлайн, спосіб підтвердження осіб, що беруть участь у справі шляхом застосування електронного підпис. Законодавець також чітко прописав інструкцію, щодо користування електронним цифровим підписом в наказі № 314 від 15.07.2020

року Державної судової адміністрації. Він поділяє на кілька етапів застосування такого підпису. Першим етапом є його реєстрація в системі EasyCon, посилення на яку міститься на офіційному сайті судової влади України. Другим- подання заяви про участь у судовому засіданні в строк встановлений Кодексом, а суддя за умови, що суд оснащений необхідною технікою та за згодою всіх учасників приймає рішення про проведення судового засідання в такому режимі. Останнім етапом в цивільному судочинстві з застосуванням відеоконференції є створення відповідної відеоплатформи секретарем засідання, до якої доєднуються учасники справи. Хід та результати процесуальних дій з розгляду цивільної справи фіксуються на DVD-дисках, які в обов'язковому порядку долучаються до матеріалів справи.[4]

На перший погляд нічого складного, але учасники зіткнулися з перешкодою в отриманні електронного цифрового підпису, оскільки система не була готова до масового її застосування, що призвело до хаосу. Проблемним питанням також стало застосування Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи, яка була запущена ДСА України з 1 червня 2020 року в дослідну експлуатацію підсистеми «Електронний суд» та «Електронний кабінет» у всіх місцевих та апеляційних судах (крім Київського апеляційного суду) та Касаційному адміністративному суді, але остаточного закріплення нажалі так і не отримала на даний час. [5]

На мою думку, застосування відеоплатформи для розгляду справ є достатньо сучасним підходом до ведення судового засідання. Оскільки країни Європи вже давно застосовують такий вид судочинства, Україна повинна відповідати сучасним технологіям 21-го століття та потроху використовувати розробки в сферах, як управління так і в сфері судочинства. Це допоможе модернізувати процедуру судового розгляду справи в будь-якій інстанції. В цілому перші кроки до створення такого інноваційного суду вже було зроблено і достатньо успішно, надалі вирішення питань з розвитку сподіваюсь буде лише питанням часу. Та невдовзі ми зможемо активно користуватися Електронним Судом України.

Проаналізувавши вищезазначене, можна зробити висновок ,що пандемія covid-19 зробила хоча й негативний внесок в суспільство але допомогла судочинству в тому числі і цивільному запровадити в роботу новий напрямок у вирішення справ, що дозволить зменшити навантаження на судову систему та захистить осіб, що приймають в них участь в умовах карантину від розповсюдження коронавірусної інфекції. Після завершення карантинних обмежень, судова система зможе налагодити онлайн судочинство та користуватися ним для вирішення справ з питань цивільного судочинства без затягування строків та в зручний для учасників спосіб але за умови , що з боку зазначених суб'єктів не буде здійснено зловживань своїми правами.

Список використаної літератури:

1. Конституція України Закон України від 28.06.1996 №254к/96/ Верховна рада
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України від 30 березня 2020 року № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20>
3. Інтернет джерело URL:<https://legal100.org.ua/osoblivosti-sudovogo-protsesu-v-umovah-karantynu>
4. Сайт Державної судової адміністрації URL: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/N_314_20
5. Інтернет джерело. URL: <https://law.chnu.edu.ua/pravo-hromadian-na-sudovy-zakhyst-v-umovakh-karantynu/>

Кузнецова Анастасія Михайлівна

студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»,

Науковий керівник – к.ю.н, доцент кафедри цивільного процесу Волкова Н.В.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Термін «зловживання правом» не є новелою для юриспруденції, вперше його вжив бельгійський юрист Ф. Лоран, позначивши таким чином типові ситуації недобросовісного використання права особою, якій це право належить, а також цей термін було застосовано в цивільному процесуальному законодавстві Швейцарії та Франції, наприклад у Декларації прав людини та громадянина 1789-го року. Наразі заборона зловживання процесуальними правами також міститься у законодавстві багатьох європейських розвинених країн: Бельгії, Голландії, Франції тощо, що безперечно свідчить про поширеність даного явища та необхідність боротьби із ним на законодавчому рівні. Проблема зловживання процесуальними правами є актуальною для України, про що свідчить внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України наприкінці 2017-го року, якими було запроваджено більш конкретне тлумачення терміну «зловживання процесуальними правами», визначено які саме дії можуть бути визнані судом як зловживання та запроваджено інститут відповідальності за такі дії, адже кількість випадків зловживання такими правами учасниками справи є надмірною, що призводить до затягування судового розгляду справи, перенавантаження судової системи нашої держави та робить неможливим реалізацію права осіб на доступ до правосуддя, а отже потребує розробки механізмів подолання та розв'язання даної проблеми.

Вивченням проблеми зловживання процесуальними правами, розробкою